

Državni izpitni center

M 1 0 1 1 3 1 1 3

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

MEGOLDÁS ÉS PONTOZÁS

2010. május 4., kedd
2010. május 31., hétfő

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

A) Az értekező iskolai irodalmi esszé értékelésének szempontjai

A dolgozat címe: „Az élet kísérlet arra, hogy az ideálból valóság legyen.” (Németh László)

A jelölt a dolgozatban a szempontoknak megfelelően próbálja elvégezni az alábbiakat.

1. szempont: 5 pont (ismeret és megértés).

Ismerteti a regény megírásának indítékait: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a megírás indítékait.

1 pont: Hiányosan, illetve csak részben jól mutatja be a megírás indítékait.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti a megírás indítékait.

3 pont: Lényegre törően és pontosan ismerteti a megírás indítékait.

Pl.: A mű önéletrajzi ihletésű. Mivel Móricz lelkesedett az őszirózsás forradalomért, és részt vett a Tanácsköztársaság kultúrpolitikájában, a forradalom bukása után meghurcolják, a szerkesztőségek pedig egy ideig nem jelentetik meg írásait. Visszavonul Leányfalura, és saját életézését egy gyermek történetébe ágyazva, fájdalmában, csalódottságában, menekülésképpen kiírja magából minden keserűségét, amit a nemzeti katasztrófák után érzett.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Ismerteti a regény témáját: 2 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a regény témáját.

1 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti a regény témáját.

2 pont: Lényegre törően és pontosan ismerteti a regény témáját.

Pl.: Az író a regényben saját emberségét és tisztaságát mutatta be az ellene felhozott vádakkal szemben. Nyilas Misi, a felnőttek világában csalódott debreceni kisdíák története valójában az író meghurcoltatásának és csalódottságának elbeszélése.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

2. szempont: 12 pont (alkalmazás és elemzés).

Bemutatja a főszereplőt: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a szereplőt.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a szereplőt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a szereplőt.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a szereplőt.

Pl.: Nyilas Misi, a tizenegy éves, másodikos, szegény családból származó, tandíjmentes debreceni kisdíák rendkívül finom lelkű, érzékeny, magába forduló, félénk, ám érdeklődő tanuló, aki szellemi képességeivel és értékrendjével kiválik társai közül. Érzelmileg még kiforratlan, gyakran ingadozó és magányos, hiszen az idegen városban senkire sem támaszkodhat. Fiatalkora ellenére sem riad vissza a munkától, felolvas, tanít, és minden rá bízott feladatot lelkiismeretesen elvégez. Mindenkiel tisztelettudó, és tanáraiból, iskolájából való kiábrándulása sem fosztja meg leghőbb vágyától, hogy költő és tanító legyen.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg: legalább három jellemző ismertetése esetében jár a pont.

Bemutatja a főszereplő családját: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a családot.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a családot.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a családot.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a családot.

Pl.: Misi egy egykor jobb sorsban élő, de már teljesen elszegényedett, ötgyermekes család legidősebb gyermeke. Amikor a család tönkremegy, egy másik faluba költöznek, ahol az apa ácsként, kemény munkával próbálja előteremteni gyermekei, felesége és a nagymama számára a betévíz falatot. Az apa, aki kellő méltósággal viseli a szegénységet, jókedélyű ember, és csak ritkán mérges. Rendkívül becsületes, ezért a faluban tisztelik és becsülik, a tudást a felemelkedés lehetőségének tartja, ezért felesége testvérét is kitaníttatja. A gyenge testalkatú, paplány édesanyja is önfeláldozóan gondoskodik a sok éhes szájáról, varrást is vállal, sosem panaszkodik, pedig néha szívesen pihenne, olvasna, és

enne egy-egy jobb falatot is a sok lötyt helyett. A családot, amelyben tisztelet, szeretet és megértés uralkodik, ő tartja össze.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Bizonyítja, hogy a főszereplő szorong a származása miatt: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a főszereplő szorongását.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a főszereplő szorongását.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően bizonyítja a főszereplő szorongását.

3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően bizonyítja a főszereplő szorongását.

Pl.: Misi származása, illetve szegénysége miatt mindvégig szorong, gyakran szégyenérzet és rettegés fogja el. Szégyenli pl. kalapját és szegényes öltözékét, kitaposott cipőjét, gyenge fizikumát; a vendégeskedések során pedig szorong az úri szokások, a megfelelő beszédmód és viselkedés kellő ismeretének hiánya miatt; származása miatt sérülékeny, érzi, hogy akár egy ártatlannak tűnő vétség miatt is bántódás érheti.

Vagy más megfelelő. A pontszám a bizonyítás kifejtettségével arányosan adható meg.

Bemutatja a családi nevelés következtében kialakult értékrendjét: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a főszereplő értékrendjét.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a főszereplő értékrendjét.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a főszereplő értékrendjét.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a főszereplő értékrendjét.

Pl.: Misi tiszta erkölcsű, önértékében erős, egyenes, kötelességtudó, felelősségteljes, nagy munkabírási gyerek. Ezeket a tulajdonságokat a szülői házból hozta magával. Tehát nemcsak a szeretet köti a szüleihez, hanem a jelleme is. Szülei helyzetének, intelmeinek, a becsületesség és a jószág parancsának állandó felidézése ad erőt a kisdíáknak ahhoz, hogy támasz nélkül, egyedül is megküzdjön a felmerülő nehézségekkel.

Vagy más megfelelő. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

3. szempont: 12 pont (alkalmazás és elemzés).

Elemzi három példa alapján a főszereplő és a felnőttek világa értékrendjének ütközését: 9 pont.

Egy-egy elemzés 3-3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul elemzi az értékrendek ütközését.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól elemzi az értékrendek ütközését.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan elemzi az értékrendek ütközését.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve elemzi az értékrendek ütközését.

Pl.: Misi a vak Pósalaky úrnak szokott felolvasni, aki ugyan távolságtartó, ám mindig tisztelettudó volt a kislány iránt. Egyszer, amikor Misi feldúlt állapotban érkezett hozzá az Orczyéknál tett megalázó látogatás után, és nem tudott felolvasni, az öregúr érdeklődött állapotának oka iránt. A kislány megemlékezett az úri háznál tett látogatásról, majd válaszolt a származására vonatkozó kérdésre is. Amikor Misi elmondta, hogy apja ács, és nagyon szegények, Pósalaky úr tegezni kezdte. Ez nagyon rosszul esett a kisdíáknak, ezért kiállt becsületük védelmében: elmondta, hogy korábban nem voltak ilyen szegények, s van egy tanár nagybátyja is, akit édesapja taníttatott ki. Pósalaky úr a hallottak után ismét magázni kezdte. Misi boldog volt, és úgy érezte, megtanította az öregurat arra, hogy ő nem olyasvalaki, akit csak úgy tegezhetnek. Megfogalmazódott benne a világ rossz értékítélete: ha helyt akar állni az emberek közt, soha többé nem mondhatja ki, hogy apja ács.

Pl.: Misit tetteiben mindig a tiszta, nemes érzés és a jószándék vezérelte. Ha a felnőttek megbízták valamivel, kérésüket teljesítette, mint ahogy Török Jánosét is, aki kétszer is visszaélt Misi jóhiszeműségével: kihasználta ártatlanságát, hogy elcsábítsa és megszöktesse Doroghy Bellát, pénzszerzés szándékával ellopta tőle a reskontót, aminek következtében a kisdíákokat meghurcolják, súlyos vádakkal illetik. Ebben az esetben a kislány becsületessége a felelőtlen felnőttvilág, a talajvesztett dzsentrális magatartással ütközik.

Pl.: Misi ellen fegyelmi eljárást indítottak az iskolában a reskontó eltulajdonításának vádjával. Hiába volt mindig is jóindulatú és jószándékú, mindez most ellene fordul, tanárai képesek őt lopással vádolni anélkül, hogy meghallgatták volna. A fegyelmi tanács előtt a kisdíákok szinte szóhoz sem jut, egyes tanárok pedig megátalkodottnak, gonosz léleknek, elvetemültnek, gazembernek, teljesen romlott erkölcsi karakternek nevezik, és egyenesen azzal vádolják, hogy származása miatt ilyen. Misi,

tanáraival ellentétben, valóban a becsületesség, a nemes érzés és a jószándék megtestesítője, és éppen emiatt nem tudta őt megtörni az előítéletektől sem mentes, keserves megaláztatás.
Vagy más megfelelő. A pontszám az elemzés mélységével arányosan adható meg.

A jelölt más megfelelő példákat elemezve is bemutathatja a két értékrend ütközését.

Kifejti a két értékrend lényegi különbségeit: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a két értékrend különbségeit.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a két értékrend különbségeit.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan fejt ki a két értékrend különbségeit.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve fejt ki a két értékrend különbségeit.

Pl.: Misi mindennapjai során valóban megpróbált eleget tenni a becsületesség és a jószág parancsának. Ha néha-néha megingott, az a fiatalságából következő érzelmi csapongása és az idegen környezetben való kellő támasz hiánya miatt következett be. Rossztettei miatt lelkiismeret-furdalása van, ellentétben a felnőttekkel, akik tetteikkel és szavaikkal is gyakran gyötrő fájdalmat okoznak a kisfiúnak anélkül, hogy felismernék saját felelőtlenségük és korlátozottságuk romboló hatását.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

4. szempont: 6 pont (szintézis és értékelés).

Értelmezi a dolgozattímet a főszereplő végső döntésének tükrében: 3 pont **(szintézis és értékelés)**.

0 pont: Nem, illetve rosszul értelmezi a dolgozattímet.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól értelmezi a dolgozattímet.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően értelmezi a dolgozattímet.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve értelmezi a dolgozattímet.

Pl.: Misi mélységesen csalódott a felnőttekben, lemondott az iskoláról, vágyairól viszont nem: az emberiség tanítója, a jószág apostola kíván lenni.

A jelölt értelmezését a kifejtés mélységével arányosan kell értékelni.

Kifejti véleményét a főszereplő életideáljáról: 3 pont

0 pont: Nem fejt ki véleményét a kérdéstről.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét a kérdéstről.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a kérdéstről.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve fejt ki véleményét a kérdéstről.

A jelölt véleményét, illetve meglátását akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

B) Az elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé értékelésének szempontjai

A dolgozat címe: »Bár az élet nagy kérdéseire soha nem kapunk választ, mégis jó feltenni ezeket a kérdéseket.« (Orhan Pamuk)

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakat.

1. szempont: 6 pont (ismeret és megértés).

Ismerteti a részletben alkalmazott elbeszélismódot: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti az elbeszélismódot.

1 pont: Hiányosan, illetve csak részben jól ismerteti az elbeszélismódot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti az elbeszélismódot.

3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az elbeszélismódot.

Pl.: A szövegrészlet a főszereplő és a tanár közti beszélgetést jeleníti meg, párbeszédes formában, a beszélt nyelv fordulatait alkalmazva. Az elbeszélő én ugyan egyes szám első személyű, de az író a tanár szemével láttatja a főszereplő belső történéseit, és alig szólaltatja meg hősét.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Összegzi a közvetlen előzményeket: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti az előzményeket.

1 pont: Hiányosan, illetve csak részben jól ismerteti az előzményeket.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően összegzi az előzményeket.

3 pont: Teljességre törekedve összegzi az előzményeket.

Pl.: Holden titokban hazament, hogy meglátogassa szeretett hűgát. Bevallja neki, hogy ismét egy sor tárgyból megbukott, és kicsapták az iskolából. Phoebe először nagyon mérges rá, aztán érdeklődik bátyja jövőbeni tervei felől. Holden kifejti, zabhegyező szeretne lenni, majd mielőtt elbúcsúzna, felhívja Mr. Antolinit, volt angoltanárát, hogy fogadja be éjszakára. A tanár minden gondolkodás nélkül eleget tesz kérésének.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az összegzés minőségének mértékével arányosan adható meg.

2. szempont: 11 pont (alkalmazás és elemzés).

Bemutatja a regény ismeretében a főszereplőt: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a szereplőt.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a szereplőt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a szereplőt.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a szereplőt.

Pl.: Holden Caulfield tizenhét éves, rendkívül érzékeny és magába forduló, állandó hazudozásba menekülő, beilleszkedésre képtelen, valójában azonban értelmes, érdeklődő, sokat olvasó, de tanulni nem szerető kamasz, akit rossz osztályzatai miatt már a negyedik iskolából csapnak ki. Önmagát tehetségtelennek tartja; nem tud/akar eleget tenni a felnőtt világ elvárásainak, nemtanulásával lázad. Nem mer, nem akar felnőni, mert attól fél, belőle is *gennyes* felnőtt lesz, ezért saját fantáziavilágába, majd a betegségbe menekül, hogy végül szembesüljön az elkerülhetetlennel: fel kell nőnie.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Kifejti a beszélgetőtárs kiválasztásának okát: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul fejt ki az okot.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól fogalmazza meg az okot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően fejt ki az okot.

3 pont: Teljességre törekedve fejt ki az okot.

Pl.: Holden emberként és tanárként is tisztelte egykori angoltanárát, ezért bizalommal fordul hozzá. Szerinte Mr. Antolini renkívül intelligens, jó humorú, a többi felnőttel ellentétben nem képmutató, nem hazug, nem felszínes, és oda tud figyelni az emberre; úgy lehet vele hülyéskedni, hogy közben nem veszíti el tanári tekintélyét. Holden tanára iránti tiszteletét az az esemény váltotta ki, amikor az felemelte, és kabátjával letakarta egyik iskolatársát, aki öngyilkosságot követett el.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Bemutatja a szereplők viselkedését: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be viselkedésüket.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be viselkedésüket.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően mutatja be viselkedésüket.

3 pont: Teljességre törekedve mutatja be viselkedésüket.

Pl.: Mr. Antolinit valószínűleg váratlanul érte Holden éjszakai látogatása. A beszélgetés során a tanár zaklatottnak és nyugtalannak tűnik: feláll, aztán újra leül, hallgat egy darabig, gondolkodik, majd hosszasan elemzi a fiú állapotának okát, miközben iszik, és szenvedélyesen dohányzik. Látszik rajta, minden igyekezetével azon van, hogy segítse a bajba jutott fiút. Holden mindvégig egy helyben ül, megpróbál koncentrálni, alig beszél, és pillanatokra úgy tűnik, nem is tudja követni tanára szavait.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Bemutatja a beszélgetés hangulatát: 2 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a beszélgetés hangulatát.

1 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően mutatja be a beszélgetés hangulatát.

2 pont: Teljességre törekedve mutatja be a beszélgetés hangulatát.

Pl.: A beszélgetés hangulatát meghatározzák a szokatlan körülmények: éjszaka van, a tanár otthonában fogadja egykori diákját. Beszélgetésük szinte baráti hangulatban folyik, és ez kettejük bizalmas viszonyára utal. Mr. Antolini Holdennel közvetlen és elfogadó.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

3. szempont: 12 pont (alkalmazás és elemzés).

Megvizsgálja a beszélgetőtárs két meglátását: 6 pont. Egy-egy meglátás elemzése 3-3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul vizsgálja meg a meglátást.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti a meglátást.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően vizsgálja meg a meglátást.

3 pont: Teljességre törekedve vizsgálja meg a meglátást.

Pl.: Mr. Antolini nem tudja pontosan megfogalmazni, mi is vár a fiúra, de attól tart, hogy mulasztásai következtében Holden *egy rettenetes összeomlás felé halad*. Mintegy előrevetíti Holden jövőjét, és hangot ad aggodalmának: véleménye szerint a fiú összeomlik, és ennek következtében utálni fogja az elégedett, az életben boldogulni tudó embereket, megveti a műveletlenséget, és elégedetlenségét csak fokozza majd az, hogy helyzetéből kifolyólag értelmi szintjének nem megfelelő munkát kell később végeznie.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Pl.: Mr. Antolini megfogalmazza, hogy Holden valami egészen *speciális összeomlás, iszonyú összeomlás felé halad*. Ilyen, teljes összeomlás éri azokat, akik a hazug, képmutató látszatvilág helyett egy őszintébb, szebb, tisztább világot keresnek, de úgy érzik, környezetük ilyet nem tud nekik nyújtani. A tanár abban látja a veszélyt, hogy Holden feladja és abbahagyja a kutatást, nem látja meg saját lehetőségeit, és úgy omlik össze, hogy azt észre sem veszi: *Aki összeomlik, rendszerint nem érzi, mikor ér a szakadék fenekére. Csak zuhan, zuhan lefelé. ...világosan látom, hogy szépen és nemesen haldokolsz, így vagy úgy, valami igen érdeemtelen ügyért.*

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Megvizsgálja a főszereplő reakcióját: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a főszereplő reakcióját.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti a főszereplő reakcióját.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a főszereplő reakcióját.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve vizsgálja meg a főszereplő reakcióját.

Pl.: Holden nagyon kimerült, legszívesebben elnapolná a beszélgetést, de megpróbál odafigyelni tanárára. Eljut hozzá a tanári szó üzenete, szinte mindenben egyetért vele, abban viszont nem, hogy utálja az embereket. Elmondása szerint az „utált” emberek, ha egy ideig nem látja őket, már szinte hiányoznak neki.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Értelmezi a tanár által idézett mondatot: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul értelmezi a mondatot.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól értelmezi a mondatot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően értelmezi a mondatot.

3 pont: Teljességre törekedve értelmezi a mondatot.

Pl.: A serdülőben még megvan az idealista életszemlélet: a tisztaság és a lelkesedés, a tetterekészség és az elszántság, míg a fenőttetek tetteikben és döntéseikben élettapasztalatuk kimértebbé, megfontoltabbá teszi.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az értelmezés kifejtettségével arányosan adható meg.

4. szempont: 6 pont (szintézis és értékelés).

Állást foglal a dolgozatcím üzenetével kapcsolatosan: 3 pont.

0 pont: Nem foglal állást a kérdésben.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét.

3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet.

Kifejti véleményét arról, mi napjaink *zabhegyező*inek a sorsa: 3 pont.

0 pont: Nem fejt ki véleményét.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét.

3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét.

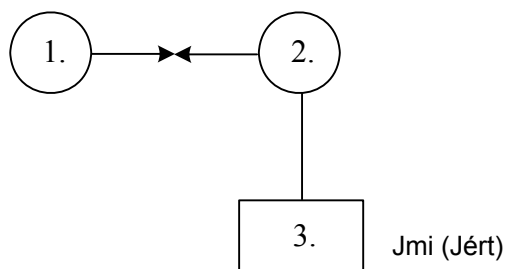
A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért vele egyet.

Megjegyzés:

- *A tárgyi hibákért 0,5–1 pontot vonunk le.*
- *A szerkezetre, a nyelvhelyességre és a helyesírásra az érettségi követelményrendszer kritériumai alapján legfeljebb 15 pont adható.*
- *A feladatlap szempontjai a dolgozat szerkezetének egy lehetséges változatát jelentik, a jelöltnek nem feltétlenül szükséges a sorrendet követnie.*

FELADAT	MEGOLDÁS	PONTSZÁM
1.	a) publicisztikai vagy tudományos-ismeretterjesztő <i>A helyes megoldás 1 pont.</i> b) szakszavak: szénszálas mikrofon közvetlen hangnem vagy hétköznapi/beszélt nyelvi fordulatok: a légy lábának mozgását is érzékelte <i>Vagy más megfelelő.</i>	5
2.	a) témajelölő vagy témamejelölő <i>A helyes megoldás 1 pont.</i> b) szöveg témáját vagy tartalmát vagy a tartalmat; globális kohéziót vagy szövegkohéziót <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i> c) Bemutatja a telefon születését és a telefonközpontok kialakulását. <i>Vagy ugyanez másképp megfogalmazva. A teljességre törekvő, pontos válaszáért 2 pont, a kevésbé lényegre törő, illetve csak részben jó válaszáért 1 pont adható.</i>	5
3.	I, H, H, H <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	4
4.	Bell; Edison, Hughes; telefonközpont vagy telefonhálózat <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	4
5.	Pl.: okos,több nyelvet beszélő vagy kellemes hangú vagy intelligens vagy udvarias vagy kedves <i>A felsoroltak közül három említéséért jár a 3 pont.</i>	3
6.	<i>Az ötletes, szellemes, figyelemfelkeltő címért jár a 2 pont. A kevésbé találó címért 1 pont adható.</i>	2
7.	(gyökeresen) megváltozik; megemlíti, ötletként javasolja; valóban működni kezd (a hálózat) <i>Vagy más megfelelő. Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	3
8.	katonai laktanyára emlékeztető épületek, tetejükön sok-sok vezeték, drót, antenna „mellékszereplőnek” látszó főszereplő, a háttérben végzi a munkát <i>Vagy más megfelelő. Minden helyes megoldás 2 pont. A teljességre törekvő, pontos válaszáért 2 pont, a kevésbé lényegre törő, illetve csak részben jó válaszáért 1 pont adható.</i>	4
9.	körbetekercselt; rögzített; ingadozó <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	3
10.	sok vagy számos Pl.: Nagy számú cipőt veszek mindig, hogy ne szorítsa a lábamat. <i>1 pont a szinonimáért, 1 a szerkezet helyes jelentéséért, 1 pedig a helyesírásért jár.</i>	3
11.	D, B <i>Minden helyes megoldás 2 pont.</i>	4
12.	korábban; írásban jelölt teljes hasonulás rezdül; zöngéesség szerinti részleges hasonulás kereshette; összeolvadás <i>1-1 pont jár a helyes aláhúzásért, 1-1 pedig a mássalhangzótörvény megnevezéséért.</i>	6
13.	T K K R T K J R K É S Z / Ü L / É K / T Ő L A L A K / Í T / O T T / A K <i>Minden 2 jó megoldásért 1 pont jár.</i>	4

14. futottak be 4
 Pl.: Mennyi idő alatt futották be a terepet?
 kapcsolta
 Pl.: Azonnal kapcsolt egy számot.
Minden helyes megoldás 1 pont.
15. keres; keresők; keresve; keresetéből 4
Minden helyes megoldás 1 pont.
16. előfizető; központba; csatlakozódugó 6
 fizetőeszköz; pontszám; dugóhúzó
1-1 pont jár a helyes aláhúzásért, 1-1 pedig a helyes kiegészítésért.
17. főnév; (folyamatos) melléknévi igenév 3
 Pl.: Boldogságtól csengő hangon szólt a barátjához.
18. a) H, I 6
 b) kis fordulatot – minőségjelzős
 a telefonközpontok létrehozása – birtokos jelzős
Minden helyes megoldás 1 pont.
19. Hamarosan telefonbemutatót tartottak Boston és Salem között, 4
 amelyek 24 km távolságban vannak egymástól. *vagy... között, ezek ...*
 Még nem voltak lámpák sem a központban a hívások jelzésére.
Vagy más megfelelő.
1-1 pont a helyes mondatszerkezetért, 1-1 pedig a korrekt helyesírásért jár.
Egy kisebb helyesírási hiba esetén még jár a pont. Más szórendű mondat is elfogadható.
20. Reis telefonja nem lett több izgalmas játékszernél, ¹ de 4
 ösztönzően hatott a skót-amerikai Bellre, ² aki az edinburghi
 egyetemen ismerkedett meg egy hasonló készülékkel.³

Az 1. tagmondattal ellentétes mellérendelő viszonyban van a 2. tagmondat, amelyhez minőségjelzői/értelmező jelzői alárendeléssel kapcsolódik a 3. tagmondat. A tagmondathatárok megállapításáért 1 pont, a tagmondatok közti viszony megállapításáért 1-1 pont, és a helyes ábráért 1 pont jár.

21. (mellérendelő) ellentétes, azonban, kötőszó 3
Minden helyes megoldás 1 pont.
22. húsz; vált; minél; 1-jén; hétre rá, 27-én 5
Minden helyes megoldás 1 pont. Minden rossz javításért 1 pontot levonunk a nulláig.
23. iparral; gyártására; lehetőségekről; módon; információáramlástól; 6
 megelőzően
Minden helyes megoldás 1 pont.

24. Tartalom: 0–12 pont 25
A téma megfelelő, meggyőző, érdeklődést keltő kifejtése.
A pontszám a téma kibontása függvényében adható meg.
- Nyelvhelyesség és helyesírás: 0–6 pont
Pontos, világos fogalmazás; köznyelvi, normatív formák használata.
1–1 pontot vonunk le 2 súlyos, illetve 3 kevésbé súlyos hibáért.
- Stílus: 0–3 pont
A szövegtípusnak való megfelelés: érdekes, figyelemfelkeltő, példákkal alátámasztott érvelés.
A pontszám a felsoroltak meglétének függvényében adható meg.
- Szerkezet: 0–4 pont
Arányosság, teljességre törekvés a mondanivaló elrendezésében.
A magánlevél műfaji követelményeinek való megfelelés, megfelelő terjedelem.
10%-kal rövidebb szöveg esetében levonunk 1 pontot.